

VIELÄ YKSI SOTARETKI DEMOKRATIAA VASTAAN

Häpeällisen kuuluisa kirja „Vehi”, jolla oli valtavan suuri menestys luopiopyrkimysten läpeensä kyllästämissä liberaalis-porvarillisissa yhteiskuntapiireissä, ei ole saanut osakseen kyllin lujaa vastaiskua ja kyllin syvällistä arviota demokratian leirissä.

Tämä johtuu osaksi siitä, että „Vehin” menestysten aika sattui yhteen sen ajan kanssa, jolloin demokraattien „julkinen” lehdistö oli tukahdutettu miltei kokonaan.

Nyt on hra Shtshepetev „Russkaja Myslissa”⁷⁶ (elokuva) esittänyt „vehiläisyyden” uudistetun painoksen. Vehiläisten äänenkannattajan taholta, jota toimittaa luopioiden päämies herra P. B. Struve, tämä on aivan luonnollista. Mutta demokraattien, varsinkin työläisdemokraattien taholta on yhtä luonnollista korvata nyt edes vähäinen osa siitä, mitä demokraatit ovat jääneet velkaa „vehiläisille”.

I

Hra Shtshepetev julkaisee muodoltaan vaatimattoman „kirjeen Ranskasta” — *Pariisissa oleskelevista venäläisistä*. Mutta tuon vaatimattoman muodon takana piilee itse asiassa varsin määrätietoinen „mietelmä” Venäjän vuoden 1905 vallankumouksesta ja Venäjän demokraateista.

„Kaikilla on vielä muistissa”, kirjoittaa vehiläinen, „tu huolestuttava (vai niin! *ketä* huolestuttava, kunnianarvoisa hra liberaali?), rauhaton ja kauttaaltaan sekasotkuinen vuosi 1905”...

„Rauhaton ja kauttaaltaan sekasotkuinen”! Kuinka paljon likaa ja mutaa lieneekään sen ihmisen sisimmässä, joka

on saattanut kirjoittaa tuollaiset sanat. Saksalaiset vuoden 1848 vallankumouksen vastustajat nimittivät tuota vuotta „mielettömäksi” vuodeksi. Samaa ajatusta tai oikeammin sanoen samaa tylsää, halpamaista säikähdystä ilmaisee venäläinen kadetti „Russkaja Myslissa”.

Me asetamme hänen väitteensä vastapainoksi vain muutamia, objektiivisimpia ja „vaatimattomimpia” tosiasioita. Työläisten palkat nousivat sinä vuonna enemmän kuin koskaan ennen. Maanvuokrat alenivat. Työläisten — jopa palvelusväenkin — yhdistysten kaikkinaiset muodot kasvoivat ennen kuulumattomalla menestyksellä. Kansa, massa, joukko, „alhaiso” luki miljoonia poliittisille aiheille omistettuja huokeita julkaisuja niin ahneesti, ettei Venäjällä oltu koskaan ennen siten luettu.

Nekrasov huudahti kauan kauan sitten menneinä aikoina:

...Koittaakohan aika se
(Sä koita, aika kaivattu!),
Ett' Blücheriä kansa ei,
Ei tyhmää mylordiakaan,
Vaan Gogolin ja Belinskin
Tois' kirjat torilta? ⁷⁷

Tämän vanhan venäläisen demokraatin kaipaama aika koitti. Kauppiaat luopuivat kaurojen myynnistä ja ryhtyivät harjoittamaan edullisempaa kauppaa — myymään demokraattisia helppohintaisia kirjasia. Demokraattisista kirjoista tuli *markkinatavaraa*. Tämä uusi markkinakirjallisuus uhkui läpeensä niitä Belinskin ja Gogolin aatteita, jotka tekivät nämä kirjailijat niin läheisiksi Nekrasoville, kuten kaikille muillekin kunnon ihmisille Venäjällä...

...Mikä „rauhattomuus”! — huudahti sivistyneeksi itseään luuleva, mutta todellisuudessa siivoton, inhottava, rasvoitunut, omahyväinen liberaalinen sika nähdessään *todellisuudessa* tuon „kansan”, joka tuo markkinoilta... Belinskin kirjeen Gogolille.

Ja oikeastaanhan se onkin — „intelligenssiläinen” kirje, julisti „Vehi” Rozanov Novojevremjalaisen ja Antoni Volynskin suosionosoitusten raikuessa.

Mikä häpeällinen nähtävyys! — sanoo parhaisiin narodnikkeihin kuuluva demokraatti. Mikä opettavainen nähtävyys! — lisäämme me. Miten hyvin se selventääkään niiden aivoja, jotka ovat suhtautuneet demokratian kysymyksiin

sentimentalisesti, miten hyvin se *karaiseekaan* kaikkea, mikä on elinkykyistä ja voimakasta kansanjoukoissa, lakais-ten armotta pois mädät, herraskaisen oblomovilaiset harhakuvat!

Sille, joka on joskus ollut liberalismiin lumossa, on sangen terveellistä kokea pettymystä sen suhteen. Ja ken haluaa palauttaa mieleensä Venäjän liberalismiin vanhemman historian, hän näkee jo liberaali Kavelinin suhtautumisessa demokraatti Tshernyshevskiin tarkan kuvan siitä, miten liberaalisten porvarien kadetti*puolue* suhtautuu Venäjän demokraattiseen *joukkoliikkeeseen*. Venäjän liberaalinen porvaristo „on löytänyt itsensä” tahi oikeammin sanoen on löytänyt häntänsä. Eiköhän Venäjän demokraattien olisi aika löytää päänsä?

Erikoisen sietämätöntä on nähdä, kuinka Shtshepetevin, Struven, Gredeskulin, Izgojevin ja muiden kaltaiset kadettilaiseen veljeskuntaan kuuluvat henkilöt tarrautuvat Nekrasovin, Shtshedrinin y.m.s. liepeisiin. Nekrasov, ollen itse heikko, häilyi Tshernyshevskin ja liberaalien välillä, mutta koko hänen sympatiansa oli Tshernyshevskin puolella. Saman henkilökohtaisen heikkouden vuoksi Nekrasovissa oli liberaalisen liehittelyn syntiä, mutta hän itse suri katkerasti „syntejään” ja *katui* niitä *julkisesti*:

En kaupan ole lyyraa kaiuttanut,
Mut kohtalo kun uhkas armoton,
On *väärä sävel* siitä soinnahtanut,
Mun lyyrastain...

„*Väärä sävel*” — niin nimitti Nekrasov itse liberaalisen liehittelyn syntejään. Shtshedrin taas pilkkasi liberaaleja armottomasti ja leimasi heidät ainiaaksi sanonnalla: „mukautuen konnuuteen”⁷⁸.

Kuinka vanhentunut tuo sanonta onkaan sovellettuna Shtshepeteveihin, Gredeskuleihin ynnä muihin * vehiläisiin! Nykyään kysymys ei ole lainkaan siitä, että nuo herrat *mukautuisivat* konnuuteen. Vielä mitä! He ovat itse omasta aloitteestaan, omalla tavallaan, pitäen lähtökohtana uuskan-tilaisuutta ja muita muodissa olevia „eurooppalaisia” teorioita, sepittäneet *oman* „konnuus”-teoriansa.

* Väitettäneen ehkä, että Gredeskul sekä myöskin Miljukov ja kumpp. *kiistellivät* „Vehin” kanssa. Niin kyllä, mutta he *pysyivät* silti vehiläisinä. Ks. muun muassa „Pravdan” 85. n:o:a. (Ks. tätä osaa, ss. 239—240. *Toim.*)

II

„Kauttaaltaan sekasotkuinen vuosi 1905”, kirjoittaa hra Shtshepetev. „Yleisessä mylläkässä ja tolkkuttomuudessa kaikki sekoittui ja sotkeentui”.

Tähänkin kohtaan voimme esittää vain muutamia teoreettisia vastaväitteitä. Olemme sitä mieltä, että historiallisia tapahtumia on arvosteltava kokonaisuutena otettujen *joukkojen* ja luokkien liikehtimisen perusteella eikä erinäisten henkilöiden ja pikkuryhmien mielialojen mukaan.

Venäjän väestön valtavimman joukon muodostavat talonpojat ja työläiset. Missä voidaan huomata „pelkkää sekasotkua ja tolkkuttomuutta” tähän väestönjoukkoon nähden? Aivan päinvastoin, objektiiviset tosiasiat osoittavat kumoamattomasti, että juuri väestönjoukoissa oli käynnissä ennen kuulumattoman laaja ja menestyksellinen selvittely, joka teki *ainiaaksi* lopun „sekasotkusta ja tolkkuttomuudesta”.

Siihen asti olivat patriarkaalisen masentuneisuuden ainekset ja demokraattisuuden ainekset „rahvaan” keskuudessa todella „sekoittuneet ja sotkeentuneet” „yleiseksi tolkkuttomuudeksi”. Sitä osoittavat sellaiset objektiiviset tosiasiat kuin zubatovilaisuuden ja „gaponilaisuuden” mahdollisuus.

Nimenomaan vuosi 1905 teki kerta kaikkiaan lopun tuosta „tolkkuttomuudesta”. Venäjän historiassa ei ole vielä ollut toista aikakautta, joka olisi niin tyhjentävän selvästi, ei sanoin, vaan teoin *selvitellyt* vuosisataisen pysähdystilan ja vuosisataisten maaorjuuden perujen sotkemia suhteita. Ei ole ollut toista aikakautta, jolloin *luokkien* suorittama rajojensa selvittely, väestön*joukkojen* suorittama asemansa määrittely ja „intelligenssin” teorioiden ja ohjelmien tarkistus miljoonien *teoilla* olisi ollut niin selvää ja „tolkkukasta”.

Millähän tavalla ovat kiistattomat historialliset tosiasiat saaneet „Russkaja Myslin” sivistyneen ja liberaalisen kynäilijän päässä niin vääristellyn muodon? Asia on selitettävissä hyvin yksinkertaisesti: tuo vehiläinen tyrkyttää koko kansalle omia subjektiivisia mielialojaan. Hän itse ja koko hänen ryhmänsä — liberaalis-porvarillinen intelligenssi — joutuivat siihen aikaan erikoisen „tolkkutomaan”, „kauttaaltaan sotkuiseen” asemaan. Ja liberaali vierittää

syyn toisen niskoille kohdistuen *joukkoihin* tyytymättömyytensä, joka on luonnollisesti syntynyt tuosta tolkuttomuudesta ja siitä, että joukot olivat paljastaneet liberalismiin koko kehnouden.

Eikö liberaalien asema ollut todellakin tolkuton kesäkuussa 1905? tai elokuun 6 päivän jälkeen, jolloin he kutsuivat Bulygin-Duumaan, mutta kansa meni *käytännössä* Duuman sivu ja Duumaa pitemmälle? tahi lokakuussa 1905, kun liberaalien oli pakko pokkuroida ja julistaa lakko „mainehikkaaksi”, vaikka he vielä edellisenä päivänä olivat taistelleet sitä vastaan? taikka marraskuussa 1905, jolloin liberalismiin koko surkea voimattomuus paljastui havainnollisesti niin räikeän tosiasian valossa kuin Struven käynti Witten luona?

Jos vehiläinen Shtshepetev suvaitsee lukea vehiläisen Izgojevin kirjasen Stolypinista, niin hän huomaa, että Izgojevin *täytyi* tunnustaa tuo „tolkuttomuus” kadettien asemassa heidän ollessaan „kahden tulen välissä” I ja II Valtakunnanduudessa. Ja tuo liberaalien „tolkuttomuus” ja voimattomuus syntyi välttämättömästi, koska liberalismilla ei ollut *joukkojen* tukea enempää porvaristossa ylhäällä kuin talonpoikaistossakaan alhaalla.

Hra Shtshepetevin järkeilyt Venäjän vallankumouksen historiasta päättyvät seuraavaan kukkaseen:

„Koko tuo sekasotku kesti muuten hyvin vähän aikaa. Huippukerrokset vapautuivat vähitellen miltei paanisesta kauhusta, joka oli ne vallannut, ja tultuaan siihen yksinkertaiseen johtopäätökseen, että kunnan komppania sotamiehiä on tehoisampi kuin kaikki vallankumoukselliset sanatulvat yhteensä, varustivat „rankaisuretkikuntia” ja panivat käyntiin pikatuli-lainkäytön. Tulokset olivat paremmat kuin saatettiin odottaakaan. Vallankumous saatiin parissa kolmessa vuodessa hävitetyksi ja juurituksi pois niin tarkkaan, että muutamien suojeluluontoisten laitosten oli paikoitellen pakko lavastaa vallankumousta”...

Joskin aikaisemmat tekijän järkeilyt saatoimme varustaa edes joillakin teoreettisilla kommentaareilla, niin nyt meillä ei ole sitäkään mahdollisuutta. Meidän on rajoituttava siihen, että naulaamme nuo erinomaiset järkeilyt pylvääseen mahdollisimman korkealle, jotta ne näkyisivät mahdollisimman kauas ja pitkälle...

Voimme muuten vielä kysyä lukijalta: onko ihme, että lokakuulainen „Golos Moskvj” yhdessä nationalistisen

juudaksen julkaiseman „Novoje Vremjan” kanssa siteerasi Shtshepetevia tavattoman riemun vallassa? Tosiaankin, mitä eroa on „perustuslaillis-demokraattisen” aikakausjulkaisun antamassa „historiallisessa” arvioissa kahden mainitun julkaisun arvioon verrattuna?

III

Hra Shtshepetev on antanut eniten sijaa emigranttielämän kuvauksille. Löytääksemme analogiaa näille kuvauksille pitäisi kaivaa esiin Katkovin aikainen „Russki Vestnik”⁷⁹ ja ottaa sieltä muutamia romaaneja, joissa kuvataan jalosukuisia aatelismarsalkkoja, suopeita ja tyytyväisiä talonpoikia, tyytymättömiä julmureita, heittiöitä ja vallankumouksellisia hirviöitä.

Hra Shtshepetev tarkasteli (jos lienee tarkastellut) Pariisia demokratialle kiukustuneen poroporvarin silmin, joka näki ensimmäisessä demokraattisen joukkokirjusen ilmaantumisessa Venäjällä yksinomaan vain „rauhatto-muutta”.

On tunnettua, että kukin näkee ulkomailla sitä, mitä haluaa nähdä. Tahi toisin sanoen: jokainen näkee uusissa olosuhteissa *oman itsensä*. Mustasotnialainen näkee ulkomailla oivallisia tilanomistajia, kenraaleita ja diplomaatteja. Ohrana näkee siellä mitä jalomielisimpiä poliiseja. Liberaalinen venäläinen luopio näkee Pariisissa hyväntahtoisia ovenvartijoita ja „liiketaitoisia” * kauppiaita, jotka opettavat venäläiselle vallankumoustaistelijalle, että heillä „humanistiset ja altruistiset tunteet ovat aivan liiaksi tukahduttaneet henkilöllisyyden vaatimuksia, useinkin koko maamme yleisen edistyksen ja kulttuurikehityksen vahingoksi” **.

Kenellä on lakeijan mieli, häntä luonnollisesti kiinnostavat eniten lakeijain puolella vallitsevat juoruilut ja pikku skandaalit. Aatteellisia kysymyksiä, joita luennoilla ja venäjänkielisessä lehdistössä Pariisissa käsitellään, kauppias ja ovenvartija-lakeija eivät tietenkään huomaa. Voisivatko he tosiaankaan huomata, että tässä lehdistössä herätettiin esimerkiksi jo vuonna 1908 samoja kysymyksiä kesäkuun 3 päivän valtakomennon yhteiskunnallisesta

* Hra Shtshepetevin kirjoitus. s. 139 („Russkaja Mysl”, 1912, № 8).

** Sama, s. 153.

olemuksesta, demokratismin uusien virtausten luokkajuurista y.m.s.*; jotka paljon myöhemmin, suppeampina ja vääristeltyinä löysivät itselleen (typistetyssä muodossa) tien vahvistetun ohranan „suojelemaan” lehdistöön?

Kauppamies ja lakeija, pyntätkööt sisimmältään sellaiset henkilöt itsensä millaisiin „intelligentti”-tamineisiin tahansa, eivät huomaa eivätkä ymmärrä näitä kysymyksiä. Jos tätä lakeijaa nimitetään liberaalisen aikakausjulkaisun „publisistiksi”, niin tämä „publisisti” kiertää aivan ääneti ne suuret aatteelliset kysymykset, joita ei ole nostettu avoimesti ja selvästi esiin missään muualla kuin Pariisissa. Mutta sen sijaan moinen „publisisti” kertoo teille seikka-peräisesti siitä, mitä tiedetään mainiosti lakeijain puolella.

Hän, tuo jalosukuinen kadetti, kertoo mitä jalosukuisimman hra Struven lehdessä, että „erään Pariisissa hyvin tunnetun vallankumouksellisen naishenkilön asunnosta” on häädetty, „eikä suinkaan ilman poliisin apua”, onneton prostituoitu emigranttinainen, — että hyväntekeväisyystarkeituksessa järjestetyissä tanssiaisissa „työttömät” ovat järjestäneet taas skandaalin, — että eräässä hra Shtshepeteville tutussa talossa puhtaaksikirjoittaja „on ottanut melko suuren rahasumman etukäteen ja ruvennut sen jälkeen laiminlyömään tehtäviään”, — että emigrantit „nousevat kello 12, menevät levolle kello 2—3 yöllä, kaiken päivää on vieraita, melua, kiistaa, epäjärjestystä”.

Kaikesta tästä hra kadetti Struven lakeijalehti kertoo teille yksityiskohtaisesti, kuvitettuna, herkullisena ja pippurilla höystettynä — ei yhtään huonommin kuin Menshikov ja Rozanov „Novoje Vremjassa”.

„Anna rahaa, tai isken kuonoosi — näin selvästi vihamieliseen muotoon ovat valautuneet emigranttipiirien ylä- ja pohjakerrosten väliset suhteet. Tosin tuo sanonta ei ole päässyt leviämään laajalle, ja „pohjakerrosten äärimmäistä virtausta” esiintuo” (näin kirjoittaa sivistynyt kadetti hra Struven aikakauslehdessä!) „kaikkiaan vain kymmenkunta tai parisen kymmentä varsin epäilyttävää henkilöä, joita kenties ohjaa taitava käsi syrjästä”...

Pysähtykää, lukija, tähän järkeilyyn ja ajatelkaa tavallisen lakeijan ja publisisti-lakeijan välistä eroa. Tavallinen lakeija — tietenkin massana, lukuunottamatta niitä valvettuneita aineksia, jotka ovat jo asettuneet luokkanäkökan-

* Ks. Teokset, 15. osa, ss. 260—273. *Toim.*

nalle ja etsivät ulospääsyä lakeijanasemastaan,— on naiivi, sivistymätön, useinkin lukutaidoton ja kehittymätön; hänelle on anteeksiannettavaa naiivi kiihkonsa lörpötellä toisille se, mikä on helpointa hänen ymmärrykselleen, mikä on hänelle käsitettävintä ja läheisintä. Publisisti-lakeija on „sivistynyt” mies, jolla on pääsy hienoimpiin vierashuoneisiin. Hän käsittää, että kriminaalirikollisia kiristäjiä on emigraatiossa mitättömän vähän („kymmenen tai parikymmentä” tuhansia emigrantteja kohti). Hän käsittää senkin, että noita kiristäjiä „kenties ohjaa” „taitava käsi” — Venäjän kansan liiton teentarjoiluhuoneesta.

Ja publisisti-lakeija, joka käsittää tämän kaiken, puuhaillee „sivistyneesti”. Oo, hän osaa peittää jälkensä ja esittää asian parhaassa valossa! Hän ei ole nahkansamyynyt mustasotnialainen tuhertaja, ei sinne päinkään. Hän on „itsekin” maininnut, että *ehkäpä* joku ohjaa kymmentä tai pariakymmentä kiristäjää, mutta samaan aikaan hän *vain* kertoileekin *nimenomaan* näistä kiristäjistä, skandaaleista ja puhtaaksi-kirjoittajien laiminlyönneistä!

Novojevremjalainen koulu ei ole mennyt „Russkaja Myslin” „kirjailijoilta” hukkaan. Novojevremjalainen Suvorin kehuskeli, ettei ollut milloinkaan saanut apurahoja,— hän *vain* „osasi itse” ottaa oikean nuotin.

„Russkaja Mysl” ei saa apurahoja — herra varjelkoon! Se *vain* „osaa itse” ottaa sellaisen nuotin, joka on novojevremjalaisille ja gutshkovilaisille „miekkosille” mieluisin.

IV

Niin, emigranttien keskuudessa on paljon raskasta. Siellä ja vain siellä nostettiin routavuosina ja hiljaiskaudella esiin koko venäläisen demokratian tärkeimpiä periaatteellisia kysymyksiä. Siellä on puutetta ja kurjuutta enemmän kuin muualla. Siellä on itsemurhien prosenttiluku erikoisen suuri, siellä on uskomattoman, kauhistuttavan suuri prosenttimäärä ihmisiä, joiden koko olemus on vain kimppu kipeitä hermoja. Voiko näännytettyjen ihmisten keskuudessa muuten ollakaan?

Emigranttien seuraan jouduttuaan eri henkilöitä kiinnostavat eri seikat. Toisia kiinnostaa politiikan tärkeimpien periaatteellisten kysymysten avoin asettelu. Toisia taas

kiinnostavat kertomukset tanssiaisissa sattuneesta skandaalista, epärehellisestä puhtaaksikirjoittajasta, ovenvartijain ja kauppiaiden tyytymättömyydestä emigranttien elämäntapoihin. Ketä mikäkin.

Ja kaikesta huolimatta, kun on saanut kokea näännyttävän, vastenmielisen, sairaalloisen hermostuttavan emigranttielämän koko painon ja kun tulee ajatelleeksi herrojen Shtshepetevien, Struvein, Golovinien, Izgojevien ja kumpp. elämää, niin ei mitenkään malta olla sanomatta: kuinka ääretön onni onkaan, ettemme me kuulu tuohon „säädyllisten ihmisten” seurapiiriin,—seurapiiriin, mihin noilla henkilöillä on pääsy, missä heille ojennetaan kättä!

Tuossa „säädyllisessä seurapiirissä” ei varmaankaan satu koskaan mitään skandaaleja. Prostituoituiden naikkokset eivät joudu noiden herrojen asuntoihin miltei toverien asemaan. Ei. He saavat olla muissa asunnoissa.

Tuon väen tanssiaisissa työttömät eivät pane toimeen skandaaleja. Sen tanssiaiset ovat säädyllisiä. Sillä on kaikki jaoteltu erikseen: prostituoituiden (työttömien joukosta) ovat toisessa huoneistossa, tanssiaiset toisessa. Ja jos se ottaa itselleen puhtaaksikirjoittajia, ei se milloinkaan salli sellaista tapainturmelusta, että puhtaaksikirjoittaja ottaisi maksun etukäteen ja rohkenisi vielä laiminlyödä tehtävänsä.

Skandaalit rahan takia eivät heillä ole mahdollisia. Heidän ympärillään ei ole nälkäistä, näännytettyä, hermosairaaksi saatettua, itsemurhaan valmista väkeä. Ja jos „miljoonat veljeilevät” tänään hra Struven ja kumpp. edustaman „tieteen” kanssa, huomenna hra Golovinin ja kumpp. hahmossa esiintyvän edustajanarvon kanssa,—ylihuomenna hra Maklakovin ja kumpp.⁸⁰ hahmossa esiintyvän, kansanedustajan ja asianajajan arvonimen kanssa, niin mitä skandaalimaista siinä on??

Siinä on kaikki läpeensä jaloa. Jos herrojen Struvein, Gredeskulien, Shtshepetevien ja kumpp. tuherrukset demokratiaa vastaan tuottavat mielihyvää Rjabushinskeille j.n.e., niin mitä pahaa siinä on? Eihän Struve saa apurahaa, hän „itse” ottaa oikean nuotin! Kukaan ei voi sanoa, että „Russkaja Mysl” on herrojen Rjabushinskien leipäsusi. Kenellekään ei pälkähdä päähän verrata sitä nautintoa, minkä eräät „publisistit” tuottavat herroille Rjabushinskeille, siihen nautintoon, minkä maaorjatyöt entisaikaan tuottivat tilanherroille syyhyttämällä heidän kantapäitään.

Onko se nyt tosiaankaan hra Struven tai hra Gredeskulin, Shtshepetevin y.m. vika, jos heidän tuherruksensa ja puheensa, joissa he ilmaisevat vakaumuksiaan, ovat tavallaan kuin vallankumouksesta kiukustuneen venäläisen kauppiaan ja tilanherran kantapäiden syyhyttelyä?

Mitä skandaalimaista siinä on, että entinen kansanedustaja hra Golovin on hankkinut edullisen toimiluvan? Onhan hän luopunut kansanedustajan nimestä! Siis hänen ollessaan kansanedustajana toimilupaa ei vielä ollut, sitä vasta valmisteltiin. Ja toimiluvan saatuaan hän lakkasi olemasta kansanedustajana. Eikö ole selvää, ettei tässä ole mitään vinossa?

Eikö ole päivänselvää, että vain parjaajat saattavat osoittaa sormella Maklakovia? Hänhän puolusti Tagijevia — kuten hän itse sanoi „Retshiin” lähettämässään kirjeessä — „omien vakaumustensa mukaan”! On mahdollista epäillä vähääkään sitä, että yksikään pariisilainen ovenvartija ja yksikään pariisilainen kauppias ei löydä koko tuon kunnianarvoisan kadettiväen elämäntavoissa ja menettelyssä yhtään mitään, ei niin kerrassaan mitään moitittavaa, sopimatonta, skandaalimaista.

V

Hra Shtshepetevin yleinen periaatteellinen näkökanta ansaitsee tulla esitetyksi kokonaisuudessaan:

„Tähän asti, varsinkin vallankumoukseen osallisissa piireissä, humanistiset ja altruistiset tunteet ovat aivan liiaksi tukahduttaneet henkilöllisyyden vaatimuksia, useinkin koko maamme yleisen edistyksen ja kulttuurikehityksen vahingoksi. „Yhteiskunnallisen hyödyn” ja „koko kansan hyvän” tavoittelu on aivan liiaksi pakottanut unohtamaan itsensä, omat henkilökohtaiset tarpeet ja vaatimukset, unohtamaan siinä määrin, että itse yhteiskunnalliset tunteet ja pyrkimykset eivät ole voineet tulla toteutetuiksi myönteisen (!!) luovan ja täysin tietoisien toiminnan muodossa, vaan ovat fatalistisesti johtaneet passiivisiin itsensäuhraamismuotoihin. Eikä vain varta vasten tällä alalla, vaan kaikkein tavallisimpienkin suhteiden piirissä henkilöllisyyden vaatimuksia on alituisesti ja kaikkiin tavoin painostettu yhtäältä „sairaalloisella omallatunnolla”, joka on useinkin paisuttanut tuon urtekosten ja itsensäuhraamisen himon aivan mahdottomiin, ja toisaalta sillä, ettei itse elämää pidetä kyllin suuressa arvossa, mikä johtuu kulttuurimme alhaisesta tasosta. Ja seurauksena on ainainen kaksinaisuus, ainainen elämänsä erheellisyyden ja jopa „syntisyyden” tuntu,

alituinen pyrkimys uhraamaan itsensä, menemään köyhien ja osattomien avuksi, vihdoin menemään „sortuvien leiriin” — se on tosiasia, joka kuvastuu niin täydellisesti ja räikeästi kirjallisuudestamme.

Mitään sellaista ei voida tavata Ranskan kansan katsomuksissa ja tavoissa”...

Tämä on selitys niihin hra Gredeskulin poliittisiin ja ohjelmaluontoisiin lausuntoihin, jotka „Retsh” julkaisi ilman ainoatakaan huomautusta ja jotka „Pravda” (№ 85) palautti mieliin, kun „Retshin” teki mieli unohtaa ne.

Tämä on jatkoa „Vehiin” ja sen toistamista. Tämän järjelyn perusteella voidaan ja täytyy tulla yhä uudelleen siihen vakaumukseen, että „Vehi” on vain näön vuoksi sotivinaan „intelligenssiä” vastaan, että itse asiassa se *sotii demokraatteja vastaan*, eristyy demokraateista tykkäänään.

„Vehin”, Gredeskulin ja „Retshin” yhtenäisyyttä on korostettava erikoisesti nyt, vaalien aikana, kun kadetit koettavat kaikin mokomin hämätä ja peitellä kaikkia politiikan todella tärkeitä ja perusluontoisia periaatteellisia kysymyksiä pelaamalla demokratismia. Eräänä demokraattien päivänpolttavana käytännöllisenä tehtävänä on herättää nämä kysymykset vaalikokouksissa, selittää mahdollisimman laajalle yleisöjoukolle herrojen Shtshepetevien ja kaikkien vehiläisten puheiden sisältö ja merkitys, paljastaa „Retshin” ja Miljukovien vilpillisyys, kun nämä yrittävät poistaa itseltään vastuun „Russkaja Mysl” julkaisusta, vaikka kadetti puolueen jäsenet kirjoittavat siihen.

Vehiläisten kanssa „väittelemisen”, herrojen Gredeskulien, Miljukovien y.m. „polemiikki” heitä vastaan on vain silmäin lumetta, vain koko kadetti puolueen ja „Vehin” keskinäisen syvän periaatteellisen myötämielisyyden ulkokuultaista peittelyä. Voidaanko tosiaankin „väittää” esittämämme sitaatin perusajatuksia vastaan? Voidaanko jäädä samaan puolueeseen tuollaisia katsomuksia kannattavien henkilöiden kanssa olematta *täydellisesti* vastuussa siitä propagandasta, jota harjoitetaan kaikkinaisen demokratian alkeellisimmistakin periaatteista päättäväisen luopumisen puolesta?

Kysymystä hämäröittävät ne, jotka ovat suostuvaisia asettamaan sen à la * „Vehi” asettaessaan „altruismiin”

* — kuten. Toim.

vastakohtaksi „individualismille” y.m.s. Noiden lauselmien poliittinen merkitys on päivänselvä: se on kääntymistä demokratiaa *vastaan*, se on kääntymistä *vastavallankumoukselliseen* liberalismiin.

Ymmärrettäköön, että tuo kääntyminen ei ole sattuma, vaan porvariston luokka-aseman tulos. Tästä on vedettävä tarpeelliset poliittiset johtopäätökset selvän eron tekemiseksi demokratian ja liberalismiin välillä. Ilman näiden totuuksien tajuamista, ilman niiden laajaa levittämistä väestöjoukkoihin ei voi olla puhettakaan mistään huomattavasta edistysaskeleesta.

„*Nevskaia Zvezda*” n:ot 24 ja 25,
syyskuun 2 ja 9 p:nä 1912
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „*Nevskaia Zvezda*” lehden
tekstin mukaan